

Bernard Wientjes (VNO-NCW) en Oscar Kuhl (Jong Management)

Ondernemerschap krijgt meer waardering

Bernard Wientjes (links) en Oscar Kuhl: 'Jonge ondernemers hebben geen tijd om over het Haagse gewoel na te denken, maar het is wél belangrijk dat hun belangen daar vertegenwoordigd worden'

Ondernemerschap krijgt tegenwoordig meer maatschappelijke waardering dan vroeger. Maar in de huidige economie is de ondernemer ook kwetsbaarder. VNO-NCW-voorzitter Bernard Wientjes en Oscar Kuhl, voorzitter van Jong Management, over de uitdagingen van oudere en jongere ondernemers.

TEKST Loek Kusiak **FOTO** Dirk Hol

'Onze leden zijn veelal de kroonprinsen in de familiebedrijven.' Oscar Kuhl (31) voorzitter van Jong Management, vormt zelf samen met zijn vader en broer de directie van Novacon, een familiebedrijf in het Gelderse Duiven dat machines maakt voor de voedingsindustrie. 'Jong Management bestaat vooral uit jonge ondernemers die zakelijk en persoonlijk willen groeien, en daarvoor een klankbord nodig hebben. Zij kunnen hun problemen niet bespreken met vrienden van de voetbalclub. Op kringbijeenkomsten in het land ontmoeten onze leden gelijkgestemden om mee te sparren.'

'De derde generatie opvolgers is levensgevaarlijk', reageert Bernard Wientjes (68) gekscherend. 'De eerste generatie bouwt op, de tweede maakt groot en de derde draait de erfenis erdoor.' Kuhl schiet in de lach: 'Ik ben van de tweede generatie!' 'En ik was van de derde', antwoordt Wientjes – in het verleden directeur van een familiebedrijf in het Drentse Roden dat kunststof badkuipen produceerde. Met enkele kwinkslagen is de toon van het gesprek gezet: aangenaam prikkelend, maar ook gelijkgezind, elkaar aanvullend in hun visie op de belangenbehartiging voor ondernemers.

Kampt de jongere generatie ondernemers in deze tijd met andere problemen dan de generatie-Wientjes? Kuhl: 'Een praktisch probleem is bijvoorbeeld dat er nauwelijks kinderopvang met verruimde openingstijden beschikbaar is. Dat is voor jonge werkgevers die met hun partner heel veel tijd

in de zaak stoppen, heel lastig. We zetten ons nu in voor faciliteiten voor kinderopvang op bedrijventerreinen. Een ander knelpunt is dat banken door de financiële crisis veel moeilijker doen over ondernemerskrediet. Jonge ondernemers moeten vaker *informal investors* benaderen: investeerders, vaak oudere ondernemers, die eigen vermogen investeren in andere bedrijven.'

Waardering

Wientjes: 'Vergeleken met vroeger is er nu veel meer maatschappelijke waardering voor ondernemen. In mijn tijd moest je je schamen als je ondernemer werd zodra je van de universiteit kwam. Je werd ambtenaar, of je ging bij een groot bedrijf werken. Elke tijd vraagt zijn eigen ondernemers. Voor de lobby van VNO-NCW maakt de leeftijd niet uit. Het is onze zorg dat ook jonge ondernemers op eigen benen kunnen staan. Zij hebben geen tijd om over het Haagse gewoel na te denken, maar het is wél belangrijk dat hun belangen daar vertegenwoordigd worden. Daarom is voor de lobby van VNO-NCW de inbreng en de inspiratie uit de bijeenkomsten van Jong Management onmisbaar.'

'Er zijn te veel studies met geen of nauwelijk baankansen'

Kuhl herkent de toegenomen waardering voor ondernemen. De ondernemer die vandaag failliet gaat en overmorgen een doorstart maakt, toont in de ogen van de samenleving doorzettingsvermogen, zegt hij. 'Ondernemen is veel meer een *way of life* geworden. Maar zonder beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde medewerkers loop je stuk.' Daarom zetten zowel Jong Management als VNO-NCW zich in voor een betere aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt. Kuhl signaleert een groeiende discrepantie tussen de werknemers waar het bedrijfsleven om vraagt en de studenten die hbo en universiteiten afleveren. 'Er zijn te veel studies met geen of nauwelijks baankansen. Ondertussen vergrijsst de metaalnijverheid. Tegenover zeven vertrekkende werknemers staat slechts één nieuwkomer. Voor echt grote orders missen we nu al de mensen.'

'Als klant van het hbo willen wij als werkgevers invloed hebben op het curriculum van het hoger onderwijs', vult Wientjes aan. 'Ik heb tegen staatssecretaris Zijlstra gezegd:

Oud versus jong

Werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigen de belangen van al hun leden. Maar de belangen van jongeren worden vooral behartigd door de jongerenorganisaties. Een serie over de overeenkomsten en verschillen tussen de generaties en hoe jong en oud elkaar inspireren. Deel 2: VNO-NCW en Jong Management, de club van jonge ondernemers, gelieerd aan VNO-NCW.

'Verminder het aantal opleidingen van 1200 naar pakweg honderd en lever waar de markt om vraagt.'

Topsectoren

Over de aanpak van minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is Wientjes vol lof. Het kabinet stelt 1,5 miljard euro beschikbaar voor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling in negen topsectoren. Ongeveer 25 procent van het bedrijfsleven valt onder een van de topsectoren ('boegbeelden'). Wientjes is er niet bang voor dat het geld vooral naar de 'oude industrie' gaat en te weinig naar jonge, innovatieve ondernemers. 'Bij de boegbeelden zit ook creatieve industrie, zaadveredeling, *life sciences*. We hopen dat kleine en middelgrote bedrijven door die gelden worden meegetrokken naar innovatie.'

Kuhl: 'Je moet slimme studenten op universiteiten onderzoek laten doen, in het vooruitzicht dat zij hun vindingen met start-subsidie kunnen omzetten in een onderneming.'

Levensverzekering

De huidige onzekerheid in de economie werkt bij de achterban van VNO-NCW en Jong Management de behoefte aan flexibele arbeidscontracten in de hand. 'Daar mag de vakbeweging dan ontevreden over zijn', stelt Kuhl, 'maar de flexibilisering is ook het gevolg van het starre ontslagrecht, dat dit kabinet in stand houdt.' Wientjes: 'De economie is minder voorspelbaar geworden. In deze onzekere tijd kunnen bedrijven zich geen vaste, moeilijk te beëindigen arbeidscontracten permitteren. Het ontslagrecht is voor veel werknemers een soort levensverzekering, die leidt tot een gebrek aan arbeidsmobiliteit. Het is een stap voorwaarts dat het recente pensioenakkoord voorziet in een bonus, voor zowel werkgevers als werknemers, om de vrijwillige arbeidsmobiliteit van 55-plussers te stimuleren.'

Kuhl: 'Eens. Over tien jaar komen we aan alle kanten mensen tekort. De jonge generatie ondernemers snakt naar versoepeling van regels om sneller in te kunnen spelen op de economie en de krapte op de arbeidsmarkt.' ■